

Bijlage 16e

Notitie opslag mest en digestaat in Bestemmingsplan Buitengebied Midden-Drenthe

In deze notitie wordt ingegaan op de regelgeving van mestopslag in het bestemmingsplan Buitengebied. Vervolgens wordt een toelichting gegeven op het onderwerp digestaat. Tenslotte wordt een aanbeveling gedaan hoe om te gaan met de opslag van digestaat.

1. Mestopslag

In het ontwerp bestemmingsplan is de **opslag van mest** als volgt geregeld:

A. Bouwregels:

1. Binnen het bouwblok.

Het gaat dan om opslag in de vorm van mestsilos en mestbassins.

Hier is geen maximum oppervlakte- of inhoudsmaat opgenomen alleen hoogtebepalingen. Deze regeling wordt overigens verbeterd opgenomen in de definitieve versie van het bestemmingsplan, zie de regeling in het raadsvoorstel onder bijlage 9. Met name de hoogtes en inhoudsmaat wordt afgestemd op milieuwetgeving en de huidige mogelijkheden in de bestemmingsplannen.

2. Buiten het bouwblok

Middels het afwijken van de bouwregels is het toegestaan om buiten het bouwblok silos of bassins te bouwen. Hiervoor is wel een aantal voorwaarden opgenomen, bijvoorbeeld dat men moet aantonen dat er binnen het bouwblok geen ruimte meer is voor het opslaan van mest, men rekening moet houden met landschappelijke inpassing, dat er voldoende bodembeschermende maatregelen komen en de voorwaarde dat de stikstofdepositie op een nabijgelegen natuurbeschermingsgebied niet significant mag toenemen.

B. Gebruiksregels:

Binnen het bouwblok mag mest opgeslagen worden. Toegestaan is ook het tijdelijk opslaan van mest buiten het bouwblok (dit zit nog anders in het ontwerp plan, maar het voorstel aan de raad is al gemaakt om vanwege enkele zienswijzen hierover dit toch ook voor tijdelijke mest toe te staan).

Middels een afwijking van het bestemmingsplan is toegestaan het gebruik ten behoeve van mest- en kuilopslag of de opslag van agrarische producten buiten het bouwblok, mits aan een aantal voorwaarden voldaan is. Uitgangspunt is dat als er binnen het bouwblok geen opslag kan plaatsvinden, de opslag aansluitend aan het bouwblok gerealiseerd moet worden. Is dat ook niet mogelijk of gaat het om solitaire opslag in het open veld, dan kan na afwijking ook daaraan meegewerkt worden. Twee van de voorwaarden voor opslag van mest in het open veld zijn dat **de mest in de nabijheid van de opslagplaats zal worden toegepast** en dat er voldoende bodembeschermende voorzieningen worden getroffen. Naast deze voorwaarde zijn er nog meer voorwaarden die hier bij horen, zie hieronder.

De letterlijke tekst van deze afwijkingsmogelijkheid is als volgt:

lid 4.5.2 sub a:

ten behoeve van mest- en kuilopslag of de opslag van agrarische producten buiten de aaneengesloten vierhoek indien daarbinnen geen geschikte plaats meer is voor opslag en deze opslag noodzakelijk is voor een goede bedrijfsvoering, met dien verstande dat:

1. indien mogelijk wordt aangesloten op de bestaande vierhoek;
Wanneer wordt aangetoond dat dit op grond van bedrijfseconomische redenen/efficiëntie niet mogelijk is, dient de opslag zo veel mogelijk aan te sluiten op bestaande bebouwing en/of opgaande beplanting;
Voor mestopslag geldt dat opslag ook in het open veld kan worden toegestaan indien dit uit bedrijfseconomische overwegingen de meest efficiënte oplossing is en de mest in de nabijheid van de opslagplaats zal worden toegepast;
2. solitaire opslag zo veel mogelijk wordt voorkomen doordat aansluiting wordt gezocht bij reeds bestaande mestopslag in de omgeving;

3. in het geval het niet of slechts beperkt mogelijk is aan te sluiten bij bestaande bebouwing of opgaande beplanting dient de opslag landschappelijk te worden ingepast, eventueel door toepassing aarden wallen;
4. aan- en afvoerroutes voldoende capaciteit hebben en opstelplaatsen voor laad- en losgelegenheden op de agrarische gronden zijn gesitueerd;
5. is aangetoond dat geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie (waaronder geurhinder), de natuurlijke en landschappelijke waarden, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
6. maatregelen worden getroffen waardoor de ammoniakdepositie op nabijgelegen natuurbeschermingsgebieden, ter plaatse van de aanduiding 'speciale beschermingszone' gelet op de instandhoudingsdoelstelling niet significant zal toenemen;
7. voldoende bodembeschermende voorzieningen worden getroffen in de vorm van een vloeistofkerende vloer met opstaande randen;
8. deze afwijking niet wordt toegepast daar waar de gronden mede zijn bestemd als Waarde - Archeologie 1 of Waarde - Grasland, dan wel ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - hydrologische beïnvloeding';

Feitelijk is daarmee het beleid ook nu al in het ontwerp plan dat opslag van mest puur voor de handel niet is toegestaan. De mest moet immers toegepast worden op de gronden in de nabijheid van de opslagplaats. Het beleid is namelijk dat de agrarische bebouwing zoveel mogelijk geconcentreerd op of rond het bouwblok moet komen. De mestopslag buiten het bouwblok moet gerelateerd zijn aan een agrarisch bedrijf ter plekke dan wel op gronden van een agrarisch bedrijf dat elders in de gemeente zijn bouwblok heeft maar wegens (met name) verkeersbewegingen hier niet de opslag wil hebben. De mest moet in de nabijheid van de silo toegepast worden.

Conclusie mestopslag: op dit moment is het toegestaan om mest op te slaan binnen het bouwblok, en na afwijking van het bestemmingsplan ook buiten (maar wel aansluitend op) het bouwblok. Lukt ook dat niet of is een solitaire opslag in het open veld bedrijfseconomisch gezien noodzakelijk, dan mag ook opslag in het open veld gerealiseerd worden. Wel moet de mest dan opgeslagen worden op of in de nabijheid van de gronden waar die mest toegepast wordt. Voor het opslaan in het open veld zijn extra voorwaarden voor een goede landschappelijke inpassing opgenomen, aangezien het hier gaat om bouwwerken die solitair in het buitengebied komen te staan en de landschappelijke kwaliteit sterk beïnvloeden.

2. Digestaat

Ontwerp bestemmingsplan

In het ontwerp bestemmingsplan is er bij recht geen mogelijkheid een biomassavergistingsinstallatie te realiseren, tenzij het gaat om bestaande installaties, dan is die ruimte er wel bij recht. Voor nieuwe installaties geldt dat de gemeente hier terughoudend, maar positief tegenover staat. Een en ander is conform het gemeentelijke en provinciale beleid voor nieuwvestiging van biogasvergistings, in principe is dit wenselijk, tenzij het gaat om categorie D gevallen (van de provinciale beleidslijn) die voorziet in industriële vergisting (input en output is 100% van en voor derden) Wanneer een nieuwe installatie aangevraagd wordt kan hieraan alleen medewerking verleend worden na het toepassen van een afwijking van het bestemmingsplan. Het gaat daarbij altijd om (geheel of overwegend) input of output van dan wel voor het eigen bedrijf, waardoor er een koppeling is met de vestigingslocatie. Een aantal voorwaarden is daarbij opgenomen, waaronder de voorwaarde dat

- input: de te gebruiken mest en/of organische (bij)producten in hoofdzaak van het eigen bedrijf al dan niet aangevuld met producten van andere bedrijven, worden gebruikt,
- output: dat de output van de vergister (**het digestaat**) in hoofdzaak op het bedrijf wordt gebruikt.

Feitelijk wordt dan ook geen industriële activiteit toegestaan (input en output puur van en voor derden), er moet altijd een verband zijn met het agrarische bedrijf waar de installatie komt te staan. Als de lijn zou zijn dat het alleen is toegestaan digestaat **van het eigen bedrijf** toe te staan, is er op dit moment voor slechts 5 bedrijven opslag mogelijk. Elke keer als er een nieuwe vergisting wordt toegestaan kan voor dat nieuwe bedrijf dan ook opslag plaatsvinden. Door de indieners van de zienswijzen is dit als een te grote beperking gezien.

Behalve bovenstaande is er vooralsnog niet nader ingegaan op het onderwerp digestaat. Door gestelde raadscommissievragen is daar alsnog aanleiding toe gevonden. Derhalve zal dat hieronder beschreven worden.

Discussie commissie Ruimte en Groen november en december 2011

Tijdens de inspreekmogelijkheid bij de commissie Ruimte en Groen van 30 november 2011 gaf een aantal sprekers aan dat men ook digestaat in de mestopslagen wenst te kunnen realiseren. Het college heeft op 13 december de reactie op het inspreken bij de commissie van 30 november 2011 gegeven. De reactie is dat alsnog het opslaan van digestaat van het eigen bedrijf in de mestopslag mag plaatsvinden. Dit stuk is besproken tijdens de inhoudelijke behandeling van het raadsvoorstel door de commissie op 20 december 2011.

Hier bleek er behoefte te zijn aan duidelijkheid over de mogelijkheden voor opslag van digestaat. In hoeverre mag dit plaatsvinden binnen de mestopslagen? In hoeverre moet het toe te passen/gebruiken digestaat dat opgeslagen is van het eigen bedrijf komen? Hierover kan het volgende gezegd worden.

Definitie mest

Binnen het bestemmingsplan is op dit moment geen definitie van mest danwel digestaat opgenomen. Daarmee is er ruimte voor discussie wat er wel en niet onder de term mest of digestaat valt. Er blijkt feitelijk wel verschil in te bestaan, dit is hieronder uitgewerkt.

De meststoffenwet geeft aan wanneer digestaat valt onder de term 'mest':

Het digestaat mag als meststof met type-aanduiding 'co-vergiste mest' worden gebruikt (lees als mest worden gezien) als het verkregen is door vergisting van tenminste 50% uitwerpselen van dieren, met als nevenbestanddeel uitsluitend één of meer van de producten van bijlage Aa onderdeel IV. Het 50%-criterium is gebaseerd op gewicht. Het digestaat is dan een dierlijke meststof.

Uitzondering is de vergisting van uitsluitend plantaardige materialen die vermeld staan onder categorie 1 van bijlage Aa onderdeel IV van de meststoffenwet. Er wordt dan geen gebruik gemaakt van uitwerpselen van dieren.

Conclusie: digestaat dat 50% of meer dierlijke uitwerpselen bevat, valt onder de term mest.

Opslaan van mest en/of digestaat

Aangezien het toepassen van digestaat als vervanger van pure mest in sommige gevallen aantrekkelijk is voor een agrariër, is het nodig dat hier een goede opslagregeling voor komt. Echter, zelden zal het verkregen product direct toegepast worden, waardoor er veelal opslagcapaciteit nodig is. Conform het Besluit mestbassins is opslag van digestaat in een mestsilos of -bassin mogelijk als het digestaat valt binnen de bovengenoemde definitie van 'co-vergiste mest'. Daarmee is er binnen de huidige mestopslagregeling in het bestemmingsplan ruimte voor het opslaan van deze stof. Het gaat dan wel om digestaat ten behoeve van het eigen bedrijf. Het al dan niet kunnen verhandelen van (mest en/of) digestaat is hierdoor verduidelijkt.

3. Voorstel

Het voorstel is om de opslag van digestaat toe te staan, onder de volgende voorwaarden:

1. Digestaat is gelijk aan mest als het qua samenstelling aansluit bij de definitie van co-vergiste mest, welke is:
als het verkregen is door vergisting van tenminste 50% uitwerpselen van dieren, met als nevenbestanddeel uitsluitend één of meer van de producten van bijlage Aa onderdeel IV.

Dit kan in het bestemmingsplan via de definitie van 'mest' geregeld worden (een definitie zal dan ook opgenomen worden).

2. Als het valt onder het begrip mest kan de regeling voor mestopslag analoog toegepast worden voor die betreffende digestaat en maakt de regeling de opslag van digestaat dus mogelijk. Overigens zorgt dit er ook voor dat opslag van digestaat (op een open veldkavel) alleen is toegestaan als het in de nabijheid van de opslagplaats zal worden toegepast.

Beilen
6 januari 2011